

A FÜZÉRI KÖZMŰVEK FEJLESZTÉSE

VELKEY ILDIKÓ

„Füzér a '90-es évek elejének romantikus várromjával együtt is elzárt, határmenti, hátrányos helyzetű, kistelepülésből napjainkra teljesen közművesített, megújult intézményekkel, utakkal és vonzeróval rendelkező falu lett, felette a sziklatetőn Füzér vára magas, fehér falaival.”

Az 1990-es évek elején Füzér helyzete kettős volt. Egyik oldalról szép, érintetlen erdővel borított hegyek karéjában fekvő, országos ismertségű várrommal rendelkező település, mely sok túrázót, kirándulót vonzott. Másik oldalról az ország távoli északkeleti csücskében, nehezen megközelíthető, közvetlenül a szlovák határon fekvő, elzárt zsákfalú, mely a korábbi évtizedekben a Pálháza központú nagyközségi közös tanácstársközségeként minimális fejlesztésben részesült, csökkentő népességgel, kevés munkalehetőséggel, halmozottan hátrányos helyzetben.

Ez napjainkra sokat változott. A település ma teljesen közművesített, intézményei, központja, útjai felújítottak. A felső vár rekonstrukciójának már második üteme zajlik, az alsó vár teljesen újjáépült. A település jövőképe talán leglényegesebb eleme a vendéglátás, idegenforgalom, kulturális és természetjáró turizmus fejlesztése. A határellenőrzés megszűntével, a régi összekötő utak kiépítésével Füzér elzártsága sokat csökkent, Kassa központja félórás autópályával elérhető, a kapcsolatok újjáélednek, szorosabbá válnak. A megépült M30 autópályával tovább javult a falu megközelíthetősége.

A '90-es és 2000-res évtizedet az infrastruktúra kiépítése jellemezte. A meglévő helyi ivóvízvezeték és elektromos hálózat mellé kiépült a gázellátás, szennyvízelvezetés. A bizonytalan minőségű és nyaranta kevés vizet adó helyi vízmű kiváltására regionális vízellátó rendszer létesült, mely a hegyközi településeket fűzi fel a sátoraljaújhelyi vízműrendszerre. Várhatóan a közeljövőben elkészül az infrastruktúra fejlesztés következő eleme is: a széles sávú internetelérést biztosító optikai kábelhálózat.

A közműépítésekkel párhuzamosan, több szakaszban zajlott a csapadékvíz elvezetés kiépítése, a Bisó-patak belterületi szakaszának rendezése. A környező hegyoldalokról lefolyó vizet a Bisó vízrendszere gyűjti össze. A patak vízjárása szélsőséges, nagy esőket követően hirtelen lezúduló villámárvizek jelentkeznek, míg nyáron akár heteken át száraz a meder. A Bisó-patak menti kavicsos, törmelékes talajrétegek miatt a patak medre folyamatosan rongálja a partokat. Az utak és a lakóházak védelmére ezért szakaszosan támfalak, lépcsők, mederállandósító burkolatok épültek, melyek egységes rendszerbe foglalása még a mai napig nem zárult le. A falu magasabban fekvő részzeitrétegesen települt törmelékes/mállott riolittufa, kemény, kövér agyag jellemzi, nagy agyagásványtartalommal, duzzadásra-zsugorodásra való hajlammal. Ezért nagyon érzékenyek a vízre. A lakóházak és az épített környezet, a meglévő közművek és az úthálózat védelme helyezte előtérbe a települési csapadékvíz elvezető csatorna- és árokrendszer kiépítését, bővítését. A régi, változatos méretű és lejtésű földárkok és kapubejárók helyére a nagyvizeket is levezető burkolt árkok, a faluközpontban zárt csatornák kerültek.

A közműfejlesztéseket követően, illetve azokkal párhuzamosan jelentős útfelújítások is történtek. A település belterületi úthálózata megújult, a külterületi mezőgazdasági utak fejlesztése zajlik, több helyen kerékpárútként való kialakítással.

A falu központja átalakult: megújult a polgármesteri hivatal, a művelődési ház, orvosi rendelő, iskola. A hivatal udvarán omladozó régi uradalmi épület Kézművesházként épült újjá, előtte fesztiválok tartására is alkalmas rendezvénytér épült, mellette Füzér várának látogatóközpontja.

A település fejlesztésének másik lényeges területe Füzér vára helyreállításához kapcsolódva a vár megközelíthetőségének, közműellátásának biztosítása. A felső vár és az alsó vár rekonstrukciója, a turistaforgalom kiszolgálása érdekében megépült a falu - Várparkoló - alsó vár - felső vár között a víz- és szennyvízvezeték, elektromos kábel, optikai kábel. Nape-

lempark létesült, a vár elektromos igényeinek gazdaságos ellátására. A Várparkolóhoz vezető út megújult, a pár éve megépült parkolónak már a bővítése zajlik. Napirenden van az alsó várhoz vezető szervízút burkolatépítése és a felső várba vezető kabinos felvonó létesítése.

A Várparkoló mellett kisebb mélyedések, egy elrontott gát vonala utaltak csak az uradalom egykori halastavaira, melyek egykori létezését a vár inventáriumai valószínűsítették. Az egykori tavak erdei tóként újultak meg: vizes élőhelyként, pihenő- és sétautak mentén, Fehérlófia játszótérnek háttéréként.

És a jövő? A Várforrás környéki tórendszer további rekonstrukciója, téli sportok üzésére alkalmas pályák, az erdei túra- és kerékpárútvonalak fejlesztése, kilátók, libegő a Nagy-Mílic csúcsára? A település jövőképe a turisztikai attrakciók bővítésén, ezzel a helyi lakosság megélhetésének biztosításán alapul.